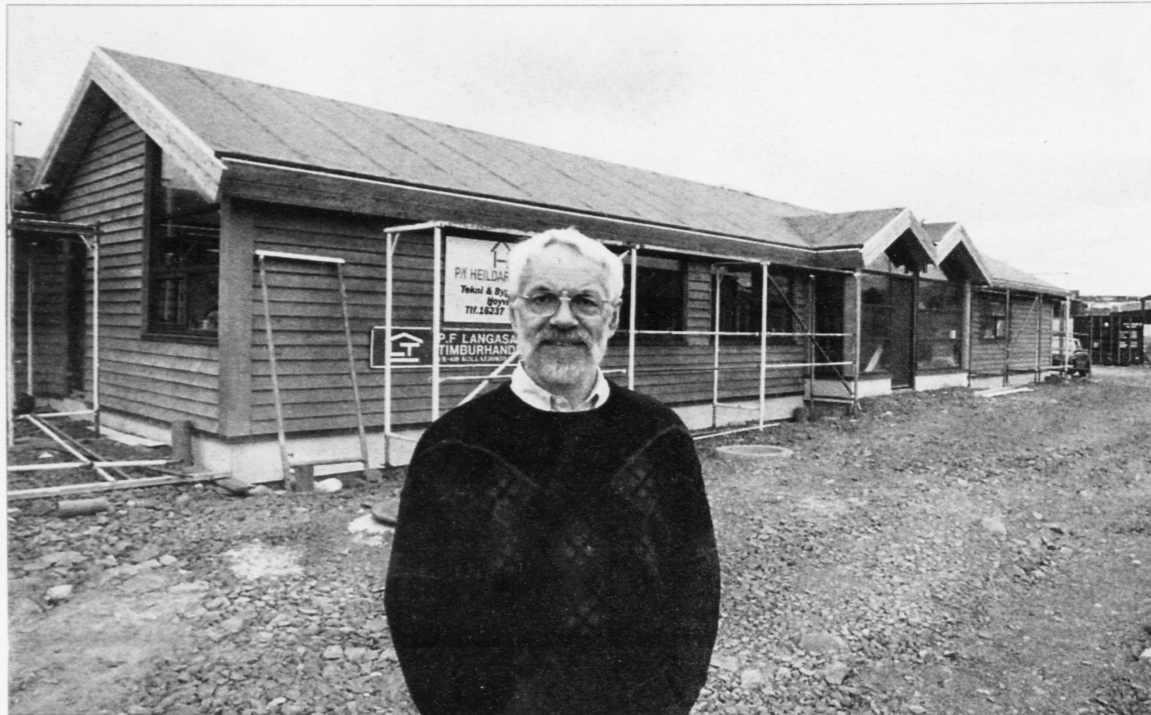

Sølvi Winther Olsen, formaður í Læknafelagnum:

Stórt trot á læknum um fá ár

- Lata vit standa til, tømast Føroyar skjótt fyri lækna. Innan stutta tíð er talið á yngri læknum á sjúkrahúsunum farið niður í helvt, nógv serlæknastørv eru ómannað, og um fá ár fara fleiri kommunulækna frá fyrri aldur, sigur Sølvi Winther Olsen

TURID KJØLBRO

Ein av uppgávuunum hjá Læknafelagnum er at siggja til, at lækna verða útvegaðir til landið, og at siga frá, um trot er á læknum. Og tað er júst í hesum ørindum formaðurin í Læknafelagnum, Sølvi Winther Olsen, var-skógvar í hesum døgum.

- Tað hevur altíð verið trupult at útvega nóg mikið av læknum til Føroya. Í dag eru 27 kommunulækna kring landið, men um bert fá ár fer stórt partur av teimum frá fyrri aldur. Og greiðar ábendingar eru um, at tað verður sera trupult at fáa fatur á læknum, tí haðani vit rekruttera lækna, eru eisini stórir trupulleikar at útvega nóg mikið.

Áttanda kommunulæknastarvið í Havn verður sett 1. september, men hóast læknin, ið settur verður, fær best hóskað umstøður at virka undir, var hugin at søkja starvið rættiliga avmarkaður.

- Vit eru í kapping um læknarnar við onnur lond, og tí er umráðandi at skapa fortreytir soleiðis at vit kunnu lokka lækna at koma hendavegin. Læknafelagið roynir at arbeiða fyrri, at eisini danskir lækna fáa áhuga og hug at arbeiða eina ávísu tíð í Føroyum hóast umstøðurnar ikki eru líka góðar, sum teir eru vanir við, sigur Sølvi Winther Olsen.

Uppgávir á láni

Formaðurin í Læknafelagnum ásanar, at tað er óheppið og óstöðugt at lækna bert steðga eitt stutt tíðarbil fyrri siðani at fara avstað aftur, men at vit verða noydd at taka til takkar við tað um eini fimm ár, tá ið fleiri kommunulækna fara frá.

- Tá ið lækna steðga í einum starvi í styttri tíð, koma nógvar uppgávir at liggja á láni. Tað gongur fyrst og fremst út yvir lang-siktaða læknaarbeiðið og fyrirbyggjandi arbeiðið.

- Ættarliðið av læknum, sum eru virknir nú, hevur ikki hug at arbeiða til teir verða 67 ár. Tá ið hesir læknarnir fara úr starvi, mugu vit hava eitt tilboð, sum lækna kunnu siga ja takk til. Vit mugu undir eina tilvitaða herferð, sum lokkar lækna hendavegin. At lækna hava tilboð um barnaansing er rættiliga umráðandi. Yngri lækna hava ikki hug at koma henda vegin um teir vita, at teir ikki fáa børnini ansað. Harafturat eiga vit at gera tað møguligt, at fleiri kommunulækna eru saman um eina praksis. Fleiri yngri kvinnur eru lækna og tær hava ikki hug at verða so nóg bundnar sum kommunulækna eru.

- Eftirútbúgvingarmøguleikarnir eiga at vera í lagi, og tað treytar, at skipanin ikki tømist hvørja ferð eitt ella tvey fólk eru burtur,

men at møguleikar eru fyrri at útvega vikar so leingi. Sum er hópa uppgávir seg upp meðan ein eru burturi bert eitt stutt bil.

Fortreytir

At skapa góðar og tíðarhóskandi fortreytir fyrri, at lækna hava hug at koma til Føroya at arbeiða sum kommunulækna, er sera týðningarmikið.

- Góðar fortreytir eru eitt nú góð og tíðarhóskandi høli. Eftirútbúgvingarmøguleikar eru eisini umráðandi og at hildið verður fast við víðariútbúgvingarmøguleikarnar, ið eru í skipanini. Men hóast hesar umstøður eru í lagi, sá vit, tá ið áttanda kommunulæknastarvið í Havn varð lýst, at bara fyra sóktu starvið. Og tað undrar okkum ikki sørt. Fyri stuttum sóktu 10-15 og harimillum nógvir nýútbúna lækna kommunulækna stórv. Orsøkin til, at færri lækna søkja, er, at færri lækna eru til. Vit eru partur av stóru norðurlendsku skipanini.

Sjúkrahúsværkið

Hóast sjúkrahúsværkið seinastu nógvu árin hevur verið nóg skert figgjarliga, er arbeiðsbyrðan hjá læknum ikki minkað tilsvandri.

- Sjúklingar verða skjótari útskrivaðir í dag í mun til fyrr. Alt gongur nóg skjótari fyrri seg, og tað ger, at lækna hava trupult við at fara í dýpdina í hvørjum

einstøkum sjúklingi. Samstundis sum tað er undirskot av yngri læknum og serlæknum, er figgjarorkan hjá sjúkrahúsunum eisini ov lítil. Við hvørt verða deildir latnar aftur fyrri at fáa roknistykkið at ganga upp, og tað er skilagott út frá einum figgjarligum sjónarmiði, men út frá einum sjúklinga- og læknaligum sjónarmiði, er tað als ikki gott.

- Tá ið vit tosa um, hvat er forsvarligt og ikki, tosa vit um eitt lágmærk. Í summum førum meti eg sum lækni, at tað er líka við ikki at vera forsvarligt, tá ið fólk verða útskrivað ov tígila. At tosa um avleiðingar er so álvarsamt, men tað stutta av tí langa er, at lækna mugu raðfesta nógvar hardar og neyvar enn áður, og tí aldri fáa stundir til fyrbyggjandi arbeiði. Tað er kanska meiri spennandi hjá einum lækna bert at arbeiða við tí akutta, men sæð út frá einum heilsuligum sjónarmiði, er tann raðfestingin í longdini ikki forsvarlig.

Tað eru sergreinar, har eingir serlækna eru í Føroyum. Ikki so sjáldan halda lækna, ið eru farnir frá fyrri aldur, fram í starvinum, tí eingin er at taka yvir. Sergreinar eru so mikið týðningarmiklar í heildini, at serlæknarnir mugu halda fram í starvinum.

Helvtin farin

Er ringt at manna serlæknastørvini, er tað ikki lættari

at fáa yngri lækna í starv. Innan stutta tíð er talið á yngri læknum á sjúkrahúsunum farið niður í helvt.

- At yngri lækna í so stórum tali rima, er nakað av tí mest hóttandi, ið er, tí tað er har grundarlagið verður lagt. Hesir eru í sínum dagliga arbeiði á sjúkrahúsum sera umráðandi, tí tað eru teir sum eru um sjúklingarnar, og tað er teir, sum seinni verða serlækna og kommunulækna. Fáa vit ikki yngri lækna at koma til Føroyar, hava vit stórar trupulleikar. Avleiðingarnar eru eisini tær, at teir sum eru í starvi fáa enn stórra arbeiðsbyrðu og tá fáa teir eisini hug at leggja frá sær. Skipanin er púra fastlöst.

Formaðurin í Læknafelagnum sigur, at tað er sera týðningarmikið at allir partar, læknafelagini, og almennu og kommunalu myndugleikarnir, arbeiða fram ímóti at loysa trupulleikan, áðrenn landið tømist fyrri lækna.

- Kommununa og land eiga skipanina í felag, og sum slík eiga tey at gera seg galdandi soleiðis at trupulleikin verður lýstur og loystur. Sum felag kunnu vit vísa á gongdar leiðir, men vit kunnu ikki tryggja, at vit finna persónarnar til eina og hvørja tíð. Tað krevur eitt tilboð sum svarar til tað lækna annars hava. Lønin í Føroyum er lægri hóast arbeiðs- og vakthýrðan eru stórir. Tað er ikki lokkandi

- Fáa vit ikki yngri lækna at koma til Føroyar, hava vit stórar trupulleikar.

Avleiðingarnar eru, at teir sum eru í starvi, fáa enn stórra arbeiðsbyrðu og tá fáa teir eisini hug at leggja frá sær. Skipanin er púra fastlöst, sigur Sølvi Winther Olsen, kommunulækni og formaður í Læknafelagnum. Her sæst Sølvi Winther Olsenuttan fyrri nýggju læknaviðtaluholini í Gundadali í Havn. Mynd: Jens Kristian Vang

at koma henda vegin, men hinvegin kunnu vit ikki lata standa til, tí annars tømist landið fyrri læknum.

- Vit eiga øll at seta okkum niður at tosa um, hvat kann og eigur at verða gjørt. Tað verður rópt og skriggið um stóra tørvin á stovnsplássum til børn. Yngri lækna koma ikki til Føroyar, tí tey fáa ikki børnini ansað. So einfalt er tað.

Vildi tú mælt Landssjúkrahúsinum sum eitt tað størsta arbeiðsplássid í landinum til at seta dagstovn á stovn?

- Tað hevði avgjørt verið ein gongd leið. Áðra staðni brúka sjúkrahús barnaansing, bústað og aðrar góðar umstøður til at lokka lækna til. Eg kenni dømi um, at fólk havt hug at koma henda vegin, men hava givið skarvin yvir, tá ið tey hava sæð stóra troitið á stovnsplássum. Sjálvt um tí ert føroyingur og hevur hug at koma heim aftur, kemur tú ikki, um tú ikki fært børnini ansað.

Í Læknafelagnum sita sjei fólk í nevndini. Tey umboða eitt nú Serlæknafelagið, har Jóhan Petur Davidsen er formaður, Felagið fyrri Yngri lækna, har Jens Andreassen er formaður, og Kommunulæknafelagið, har Kaj Kallsberg er formaður.